

CHƯƠNG 1: TÌM HIỂU VỀ LUẬT CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ VÀ TÁC ĐỘNG CỦA NÓ ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG NHẬP KHẨU CỦA HOA KỲ

I. TÌM HIỂU VỀ BÁN PHÁ GIÁ

1. Khái niệm về “Bán phá giá”

Khoản 1, Điều VI của GATT 1994 định nghĩa như sau:

“Phá giá là hành vi mà sản phẩm của một quốc gia được bán ở quốc gia khác tại mức giá thấp hơn giá trị thông thường và làm thiệt hại hay đe dọa làm thiệt hại về mặt vật chất của một ngành của quốc gia khác hoặc làm chậm trễ sự thiết lập một ngành ở một quốc gia khác”.

Điều 2.1, Hiệp định Chống bán phá giá của WTO (The Anti-dumping Agreement-ADA)

“Một hàng hoá được xem là bị bán phá giá, có nghĩa là được đưa vào thị trường của một nước khác ở mức giá thấp hơn giá trị thông thường, nếu giá xuất khẩu của một hàng hoá được xuất khẩu từ một nước sang nước khác thấp hơn giá có thể so sánh được, trong điều kiện thương mại thông thường, là giá của hàng hoá tương tự được bán để tiêu dùng tại nước xuất khẩu đó”.

Nói tóm lại, bán phá giá được xác định bằng cách so sánh “giá xuất khẩu” với “giá trị thông thường”. Bán phá giá xảy ra khi “giá xuất khẩu” thấp hơn “giá trị thông thường”. Trên thực tế, quá trình xác định liệu một nhà xuất khẩu có bán phá giá đến mức gây thiệt hại đáng kể cho ngành sản xuất trong nước tại thị trường nước nhập khẩu hay không phức tạp hơn nhiều so với việc so sánh giá một cách giản đơn. Nó đòi hỏi phải có một cuộc điều tra kỹ lưỡng- điều tra chống bán phá giá (Antidumping Investigation) để hội đủ các điều kiện thực tế trước khi áp dụng biện pháp chống bán phá giá. Trong quá trình điều tra chống bán phá giá, Cơ quan điều tra của nước nhập khẩu phải xác định được:

- + Có bán phá giá (“Xác định bán phá giá”) và biên độ bán phá giá cụ thể.
 - + Ngành công nghiệp trong nước sản xuất hàng tương tự tại nước nhập khẩu:
- @ Xác định thiệt hại:
- Bị thiệt hại đáng kể, hoặc
 - Bị đe dọa gây ra thiệt hại đáng kể, hoặc
 - Gây khó khăn cho việc hình thành một ngành sản xuất trong nước.

CHƯƠNG 2: TÁC ĐỘNG CỦA VỤ KIỆN CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ CỦA HOA KỲ ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG XUẤT KHẨU ĐÈN CÂY TRUNG QUỐC

I. VỤ KIỆN CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ CỦA HOA KỲ ĐỐI VỚI SẢN PHẨM ĐÈN CÂY NHẬP KHẨU TỪ TRUNG QUỐC

Ngày 4/9/1985, Hiệp hội Đèn cây Quốc gia Hoa Kỳ (National Candle Association- NCA) đệ đơn kiện các nhà sản xuất Đèn cây Trung Quốc lên DOC & ITC với lý do là ngành sản xuất Đèn cây của Hoa Kỳ bị thiệt hại do sản phẩm Đèn cây Paraffin (sau đây được gọi tắt là Đèn cây) nhập khẩu từ Trung Quốc bị bán phá giá tại thị trường Hoa Kỳ. Ngày 10/07/1986, DOC đã ra quyết định cuối cùng về việc sản phẩm Đèn cây nhập khẩu từ Trung Quốc được bán “dưới giá công bằng” (Less than Fair value- LTFV). Và ngày 13/08/1986, DOC đã có báo cáo chính thức về thiệt hại của ngành sản xuất trong nước. Ngày 28/08/1986, DOC ban hành Pháp lệnh Chống bán phá giá với mức thuế trung bình 54,21% được áp dụng cho tất cả các nhà sản xuất & xuất khẩu Trung Quốc. Ngày 04/01/1999, DOC khởi xướng việc rà soát 5 năm lần thứ nhất và quyết định bắt đầu tiến hành rà soát vào ngày 08/04/1999. Ngày 17/06/1999, DOC quyết định giữ mức thuế chống bán phá giá 54,21% cho 5 năm tiếp theo với lý do là ngành sản xuất trong nước vẫn sẽ bị thiệt hại nếu như Pháp lệnh Chống bán phá giá bị huỷ. Sau đó, ngày 08/09/1999, DOC có báo cáo chính thức về thiệt hại của ngành hàng sản xuất trong nước và công bố về việc tiếp tục áp dụng Pháp lệnh Chống bán phá giá cho 5 năm tiếp theo vào ngày 23/09/1999. Kim ngạch Đèn cây nhập khẩu của tất cả các nhà sản xuất & xuất khẩu Trung Quốc đã được điều tra trong quá trình rà soát.

Kể từ sau đợt rà soát này, các doanh nghiệp Trung Quốc đã tự chế tạo ra những thiết bị sản xuất đơn giản nhưng năng suất cao để đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của thị trường Hoa Kỳ. Với sự đầu tư hiệu quả này, giá thành sản xuất sản phẩm ngày càng giảm. Do đó, giá xuất khẩu của họ ngày càng thấp hơn và sản phẩm Đèn cây Trung Quốc ngày càng có lợi thế cạnh tranh về giá so với các nhà sản xuất Đèn cây Hoa Kỳ. Đây là một trong những nguyên nhân của sự tăng kim ngạch xuất khẩu Đèn cây của Trung Quốc vào Hoa Kỳ trong giai đoạn 1999-2004 trước khi mức thuế chống bán phá giá mới được áp dụng.

CHƯƠNG 3: BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ GIẢI PHÁP XUẤT KHẨU ĐÈN CÂY VIỆT NAM

I. NGUY CƠ ĐÈN CÂY VIỆT NAM XUẤT KHẨU VÀO HOA KỲ BỊ KIẾN BÁN PHÁ GIÁ

Ngành sản xuất Đèn cây của Việt Nam được hình thành từ khá lâu nhưng qui mô nhỏ và chỉ phục vụ cho nhu cầu thị trường trong nước. Các cơ sở sản xuất hầu như thuộc thành phần kinh tế hộ gia đình và nằm rải rác tại các thành phố lớn như Tp. HCM, Hà Nội, Hải Phòng, Đà Nẵng và một số trung tâm dân cư khác. Toàn bộ qui trình sản xuất đều được tiến hành bằng lao động tay chân của con người với những dụng cụ thô sơ như: nồi để đun Sáp tan chảy, ca/gáo để múc Sáp, ấm đun để pha màu hoặc rót Sáp vào khuôn, lò than, xô để chứa Sáp tan chảy để đưa đến khu vực rót, ống nước hoặc các dạng khác dùng làm khuôn sản xuất, bồn nước để làm nguội khuôn và đông Sáp, v.v... Các sản phẩm sản xuất ra đều rất đơn giản, mẫu mã không đa dạng, không mùi thơm. Thông thường, những sản phẩm này được dùng để thắp sáng nhà cửa hoặc các buổi cúng kiến, thờ phượng hay một số sự kiện như cưới hỏi, sinh nhật, v.v... Kênh phân phối chủ yếu là các cửa hàng tạp hoá, siêu thị, và các cửa hàng kinh doanh hàng mã.

Do dung lượng thị trường nội địa không lớn, và các cơ sở sản xuất bắt đầu quan tâm đến thị trường quốc tế để mở rộng qui mô sản xuất, năm 2002, kim ngạch xuất khẩu Đèn cây Việt Nam vào Hoa Kỳ chỉ đạt mức rất khiêm tốn 70 nghìn USD. Với qui mô và nhu cầu tiêu thụ sản phẩm Đèn cây của thị trường Hoa Kỳ, các cơ sở sản xuất và các doanh nghiệp xuất khẩu của Việt Nam bắt đầu quan tâm tới ngành hàng xuất khẩu mới mẻ này. Để rồi, năm 2003, kim ngạch đạt 285 nghìn USD và đến năm 2004 đạt 953 nghìn USD. Kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam đạt tốc độ tăng cực nhanh kể từ khi ngành sản xuất Đèn cây xuất khẩu của Trung Quốc bị đánh thuế chống bán phá giá với mức 108,30% vào đầu năm 2005.

Theo nhận xét của các nhà nhập khẩu Hoa Kỳ, sản phẩm Đèn cây xuất khẩu của Việt Nam cũng có tính chất và bề ngoài giống như sản phẩm Đèn cây xuất khẩu của Trung Quốc nhưng chất lượng sản phẩm của Việt Nam được đánh giá là tốt hơn.